

Aradul

Apare Lunea, dimineața, cu informații politice și știri sportive

Director:

Theodor Reculescu

Abonamente:

1 an: 100 lei, jum. de an: 50 lei. — Autorități, mari întreprinderi 1000 Lei.

Redacția și administrația Arad, Str. Alexandri 8.

Căpitanul Șiancu, în Arad

Joi a ajuns în Arad, Tribunalul Moților, d. Căpitan Șiancu, acela care mai acum 3 ani a pus mâna pe pistol ca să apere drepturile celor mai nedreptățiți dintre nedreptățiții țării românești.

Vrednicul urmaș al tribunilor lui Avram Iancu vizitează orașul și județul Arad în calitate de șef al partidului „Totul pentru Țară” din regiunile unde se găsește Moți.

Și Moți se găsește în toată țara, „Dela Nistru până la Tisa”, căci nedreptate este peste tot.

În Arad, a făcut o vizită la sediul organizației partidului „Totul pentru Țară”, unde a aflat adunați un mare număr de membri, cărora le-a vorbit timp de o oră și jumătate, într-un chip înălțător.

Printre altele, domnia sa, a vorbit despre conducătorul spiritual al organizației, care încă în 1923 a prevăzut dezastrul economic și moral spre care politicienii și jidovii, împingeau țara.

A vorbit despre bogățiile muntilor Apuseni, furate de jidovi și politicieni cari dela război încoace au defrișat pădurile pe o întindere de 60 mii hectare în valoare de 5 miliarde lei, bani ce au intrat în buzunarele lor fără fund, în timp ce copii bietilor Moți cerșesc pe străzile orașelor.

A arătat cum se fură aurul muntilor noștri și este trecut peste graniță, în Ungaria, deoarece Statul nostru nu-l plătește așa de bine ca cel ungar, care și-a ridicat valuta cu aurul românesc. Statul nostru plătește kg.-ramul de aur cu 110—120 mii iar cel vecin cu 200 mii, deci în mod fatal guvernele noastre sprijinesc hoția. 5 mii kg. se vând, 10 mii se fură. Ne merge bine!

A mai arătat că petrolul țării este exploatat de 99% străini și numai 1% români.

Deasemeni, a mai spus multe lucruri triste ce se petrec în țara noastră, care este a noastră prin jertfa alor 800 mii eroi și a invalizilor de război, dar cari trebuie să cerșesc la ușile veneticilor ca să-și poată trăi.

Continuare în pagina II-a.

Oficialitate senilă

Dela Unire și până azi, am auzit și am citit cu toții în ziare grija diferiților potentăți ai zilei, pentru soarta Aradului, care decade vertiginos. Toată lumea este îngrijată, lamentările nu mai iau sfârșit.

S'au instituit atâtea comisii, s'au format comitete „Pro Arad”, dar câte nu s'au inițiat. Și Aradul tot decade. Desigur, pentru că senilitatea și reaua credință dintr-o parte sau alta, n'au permis inițiatorilor să ducă la bun sfârșit o acțiune începută.

Ne amintim cu toții de hotărârea și viciciunea cu care dl. dr. R. Coțioiu, primarul orașului, a pornit o acțiune pentru salvarea Aradului. Dar când a convocat pe toți cei cari ar fi putut da un ajutor pentru asigurarea succesului — ținând cont doar de calitatea lor oficială — și când i-am văzut în jurul vigurosului primar, mărturisesc sincer că m'am îndoit dela început în ceiace privește contribuția la propășirea Aradului românesc, promisă de acei domni senili.

Senili, oficiali și constipați, acești domni au binevoit a rata inițiativa primarului, datorită „interesului” pe care l-au arătat. Și Aradul se dă de răpă... Dar ce le pasă lor. Fiecare își are asigurată existența depe-

urma Statului, această instituție filantropică, și îi vezi rotofeii, stupizi, și desinteresăți față de tot ce ar putea da un impuls vieții economice și culturale.

Și, în urma acestei situații, „Asociația Ziaristilor și Publiciștilor Români din Arad”, acest admirabil și tineresc mănunchiu de oameni cu drag pentru orașul acesta românesc și nenorocit dela granița de Vest a țării, a hotărât organizarea unei „luni” a Aradului. Pentru ce și-a luat asociația această sarcină anul acesta? În primul rând pentru că, din păcate, înainte de vreme asociația nu exista și, pentru că oficialitățile au întotdeauna numai intenția de-a lua vreo inițiativă.

Camera de industrie și comerț, a vrut anul trecut să organizeze așa ceva, dar focul de pae al elanului s'a stins curând. Anul acesta, când asociația amintită a hotărât să se pună în serviciul ideii, Camera de comerț a fost singura instituție care s'a grăbit să dea un nenorocit de comunicat, arătând că „experiența” pe care o are, nu-i îngăduie să hazardeze, deoarece n'ar fi destule parale la dispoziție. „Experiența pe care o are”. Hm! Da, desigur, experiența de-a nu organiza ceva. În acest domeniu într'ade-

văr, are o vastă experiență: de vreo 12 ani nu mai organizează nimic. Dar și târgul de mostre de acum 12 ani, a fost organizat de un gazetar, pe atunci funcționar al Camerei de comerț, Tiberiu Zima.

Că n'ar fi fonduri la dispoziție? Dar asociația nu cere mai mult decât este strictul necesar. După toate calculele, e nevoie de o sumă de maximum o jumătate milion lei. Or, singură prefectura de județ, a oferit anul trecut 400 mii lei. Desigur că domnilor oficiali nu le-ar fi fost suficienți banii, pentru că, vedeți dumniavoastră, fiecare s'ar fi vrut instalat împreună cu tot neamul, lângă câte un ciolan. Ș'apoi de unde atâți bani?

Pentru că să precizăm un lucru, facem aci afirmațiunea că o oficialitate nici nu-și poate lua angajamentul organizării unui lucru care necesită mult timp. Datoria oficialităților este să vadă de bunul mers al birourilor sale și să dea doar concursul — fiecare în materia sa — acelor cari dispun de timp și de resurse fizice și intelectuale necesare unei bune reușite. În caz contrar, ne-am îndoi de bunul mers al oficiilor al căror titulari ar fi ocupați cu chestiuni complementare.

Continuare în pagina III-a.)

Realizări românești în Banatul jugoslav

Iată, se împlinesc trei ani de când s'au întrunit comisiunile româno-sârbe, formate din delegați ai guvernelor și ai Patriarhiei, atât la Beograd cât și la București, ducând tratative destul de îndelungate, în urma cărora, în sfârșit totuși s'au realizat două convenții: școlară și bisericească. pe seama minorităților sârbe și române din România și Jugoslavia.

Convențiunile acestea să nu credem însă că sunt roadele discuțiilor durabile numai în cei trei ani din urmă. Nu. Ele sunt roade ale tratativelor duse de mai bine de 12 ani, tratative cari, cu toată prietenia dintre cele două state, n'au putut da du-

rezultat pozitiv până mai acum trei ani.

Dar să revenim. În urma încheierii celor două convenții, parlamentele ambelor state au ratificat doar una din ele: pe cea școlară. Cea bisericească n'a fost ratificată decât de statul nostru.

Convențiunea școlară, imediat ce s'a ratificat s'a și început să se aplice în ambele state. Noi, românii însă, tot ne-am ținut de obiceiul nostru, lărgăgănină aplicarea ei în favorul fraților din Banatul jugoslav, până prin Aprilie anul trecut. Astăzi, slavă Domnului, prin autoritatea d-lui dr. P. Ionescu consilier tehnic la Beograd, am reușit să redeschidem un număr de peste 30 școli românești și să trimitem

acola peste 30 învățători români, cari până acuma, într'un timp relativ scurt, au făcut minuni, schimbând aproape complet aspectul de tristețea pe care-l aveau până aci satele românești.

La Vârșat, cel mai însemnat târg și centru românesc din Banatul jugoslav, tot în urma stăruințelor d-lui dr. Ionescu și în baza convenției, s'a deschis un gimnaziu românesc, ce are azi 2 clase mixte, cu un total de peste 100 elevi și cinci profesori români.

S'a mai deschis apoi și un internat de toată splendoarea, pe seama băștelor români dela școlile din Vârșat, care ne face cinste, punând în umire și pe școlii din Vârșat, de felul cum au știut bălăhii să-și organizeze internatul în vechea clădire a băncii „Luceafărul”

Continuare în pagina II-a.

Critica „deșteptilor“

de D. Hedeș

Pe toate drumurile cască gura toți netoții noștri naționali și în lipsă de ocupație, bagă vină altora; și le bagă vină în ce nu fac, în ce ar putea face, în ce ar face de ex. ei, gură-cască — cei care de fapt nu fac nimic — le bagă vină, în cum le sunt ochii, în silabele numelor, în ziua nașterii, în praful după opiniei, etc. Adecă, bat apa în piua.

De-o pildă, s'a descoperit că unui șef de dreapta i s'a găsit un act după care n'ar fi tocmai român, după bunicul său. Ci așa un fel de polonez sau ucrainean dacă nu chiar țidau și, deci omul cu nume haiduc ar fi nevredețnic a duce luptă pentru românism. Nu mai trăiește Iemiovici Mihai, ca să se vadă scos din comunitatea românească, din românism; i se va lua dreptul de a vorbi în numele românilor, nu va avea dreptul de a fi ceea ce a fost: naționalistul intransigent, gazetarul fulgerător, scriitorul de geniu, ROMÂN. Nu! El este un rutean și deci n'are ce căuta între români. Alexandri a fost grec sau poate italian, Coșbuc, Ceh, Bogdan Petriceicu Hașdeu a avut mamă... ovreică, Cuza-i armean, așa cel puțin zice Sanielevici, plus toată presa democrato-iudaică. Nici un mare român, n'a fost român. Ștefan cel Mare a avut sânge slav, tot așa Mircea cel Bătrân a avut nume slav. Am avut noi ceva autentic românesc? Nu, fiindcă am avut nenorocul unor amestecuri — de sânge, mai puțin, — lingvistice, mai mult. Care din noi n'a avut neamuri cu nume streine limbii românești? Care au fost cei care neam de neamul lor, s'au numit popești, ionești, pădurenii, moldoveni, etc. Desigur nimeni,

deci nimeni nu-i român. Este însă dl. Kanalie Blumenfeld, Puker, Aușnit, Blank, și toată liota comunistă iudaică, ce moare de dragul nostru, care se dă dă pământ pentru a ne păstra curății, ca să nu devenim hibridi, dragă Doamne!...

Am ajuns să fim apărați contra românilor de acțiune patrioți, contra celor a căror viață este o jertfă de fiecare zi pentru românism și pentru dreptate. Ne apără jidovii de bine. Ne mirăm că dl. Vaida n'a fost taxat încă drept ungur, că nici el nu are un nume... românesc. Bucovinenii au luat nume poloneze și ucrainene, noi avem nume angurești, basarabeni rusești, muntenii arnăuțești, etc., deci toți nu sunt români, că nu le dă voie Kanalie Blumenfeld, et. comp.

Că se găsească streini, în speranță jidovi ca să scoată ochii românilor că nu sunt de rasă tocmai romano-dacică, românilor și a conducătorilor dreptei, pentru a-i compromite, nu ne mirăm. Treaba streinilor. Dar că sunt români care să găsească de obiectat celui ce-și sacrifică viața pentru românism asta nu poate fi calificată decât imbecilitate de creștin.

Căpitanul Șiancu, în Arad

(Urmare din pagina I-a)

vă mai departe mizeria în țara pentru care s'au jertfit.

Este o noastră, a românilor, dar am dat-o în exploatare celor aduși de patru vânturi. Noi încă nu o știm stăpâni, dar o vom ști mâine și sper că nu va fi prea târziu.

Tralan Hedeș

Nu vom insista asupra aportului și a însemnătății din punct de vedere național a acestui internat, unde dormește cea mai perfectă, disciplină, ordine, muncă, bună cuviință și dragoste în spirit creștinesc, așa cum nu prea mi-a fost dat să văd aproape la nici unul din internatele de aci, din țară, pe care le-am cercetat.

Domnii profesori, cari locuiesc la internat și iau masa împreună cu băceții, — în special dl. prof. director Zamfirescu — merită toate laudele și recunoștința noastră pentru adevărata operă națională ce-o înfăptuiesc acolo cu entuziasmul răbdarea tinereții lor adânc grăitoare din faptele muncii lor, deși luptă cu greutăți financiare de neînchipuit, pentru că politicienii cari se lăfăiesc azi la conducerea sta-

tului nostru nu se prea grăbesc să le vină cu nimic întru ajutor.

Autoritățile noastre nu le vin în ajutor, deși le-au promis tot sprijinul când i-a trimis acolo, pentru că minoritățile românești nu sunt tratate la noi cu interesul pe care-l merită.

Este o datorie sfântă pentru noi, pe care trebuie să o înțelegem odată, o datorie față de neamul și de conștiința noastră, care ne obligă să ajutăm pe frații noștri rămași în afara granițelor fărăi mume, frați, cari se trezesc azi la o viață națională și cari desigur vor ști să răsplătească jertfele ce vom face pentru ei.

Prin urmare să fim mai cu multă atenție față de acești frați și să le dăm concursul nostru nelimitat, pentru că să-și poată menține trează conștiința națională.

— ts —

Congresul general al funcționarilor judecătorești din România

Uniunea Generală a Funcționarilor Judecătorești, a hotărât înerea primului Congres General al tuturor funcționarilor judecătorești din Țară, la Brașov, în zilele de 30, 31 Mai și 1 Iunie 1936, intervenindu-se în acest scop la direcțiunea Generală a Căilor Ferate Române pentru acordarea unei reduceri de 75 la sută.

Intrucât până în prezent și-au anunțat participarea la Congres câte-va mii de funcționari dela Curțile de Apel, Tribunale, Judecătorii, Parchete, Instrucție, Portărei, Inchisorile Centrale, etc. Asociația din Brașov însărcinată cu aranjarea Congresului, a luat toate măsurile pentru o cât mai mare înlesnire pentru masă și dormit al congresiștilor anunțați.

Ziua I. Sâmbătă 30 Mai 1936

Primirea și verificarea congresiștilor.

Vizitarea orașului.

Seara Constituirea Biroului Congresului și fixarea în detaliu a ordinei de zi

Ziua II. Duminică 31 Mai

Ora 9. Te-deum la Catedrală.

Ora 10. Deschiderea oficială a Congresului, la care vor participa toate oficialitățile din Brașov.

Ora 16. Continuarea ordinei de zi.

Ziua III. Luni 1 Iunie

Inchiderea Congresului.

Redactarea și votarea moțiunii.

Plecarea în corpore, cu muzica militară la Maialul (petrecere câmpenească), aranjat în mod specific Brașovean.

Avându-se în vedere numărul mare

al participanților cum și ordinea de zi, care este foarte încărcată, având de obiect discuțiuni cu privire la salarizare, armonizare, înaintare, etc., congresiștii cari doresc a lua cuvântul, urmează a anunța aceasta cu cel puțin 5 zile înainte Asociației din Brașov, timpul urmând să fie limitat pentru fiecare orator.

Congresul va avea loc sub patronajul d-lui Romulus Popp, primul președinte al Curții de Apel din Brașov și președinte de onoare al Asociației, d-sa încurajând și ajutând funcționarii judecătorești încă dela începutul mișcării lor.

Incepând cu ziua de Sâmbătă 30 Mai ora 7 dimineața și până Duminică 31 Mai ora 9 dim., în gara Brașov se va găsi în tot timpul sosirii trenurilor, un birou indicat vizibil, care să primească, să dea lămuririle necesare și să îndrume pe congresiști.

Tot în gara se vor distribui insigne comemorative ale congresului, fie cărui funcționar judecătorec.

Autoritățile din Brașov, pentru o bună reușită a Congresului au promis tot sprijinul.

Const. G.

Parfumerii, droguri și cadouri găsiți la

Parfumeria Papp

Prețuri reduse.

ORADEA, Bul. Reg. Ferdinand (vis-a-vis cu Foto Angelo)

Primăria Municipiului Arad

No. 13.148-1936.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința publică și potrivit normelor celor interesați, că Primăria municipiului Arad,

în ziua de 23 Iunie 1936, la orele 11 a. m.

va ține în biroul Serviciului economic, camera Nr. 59, licitațiune publică cu oferte închise și sigilate, pentru aprovizionarea Fabricice de gaz a municipiului, cu 1030 tone cărbuni de piatră pentru fabricarea gazului.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu Art. 88—110 din legea contabilității

publice și potrivit normelor de licitații în vigoare.

Ofertanții cari vor participa la licitațiune vor depune, odată cu oferta (care se va înainta în dublu exemplar) și garanția de 5 la sută din valoarea furniturii, în numerar ori efecte garantate de Stat, iar oferta se va face numai în baza caetului de sarcini și a condițiilor speciale, cari se vor fi văzute în camera nr. 59 primăriei, ori la Uzina municipiului.

Arad, la 14 Mai 1936.

Primăria Municipiului Arad

„Curiozitățile“ dela Oradea-Mare

ORADEA, 16. — Niciodată nu am putut înțelege de ce când treci frontiera noastră, în Ungaria sau dincolo, la Cehi, primul fapt care te izbește, pe tine călător român, este ordinea și curățenia dumnezeiască ce predomină. Dacă discuți aceste mărunte chestii — mai mult note de impresie — cu oricare din conducătorii orașului acesta, constai nu cu prea mare greutate, că ai reușit să-i indispui, aproape să-i ofensezi, fiindcă ai comis o așa mare imprudență. Indiferent de natura lămuririlor care niciodată nu justifică scandalul curiozităților de aici. Vom duce o campanie susținută cu argumentele strigătoare care ne scoate ochii în fiecare zi, până ce aceste curiozități supărătoare orădenilor, vor dispărea dela ordinea zilei.

Praful ne orbeștel

Nu știm de câte ori am jurat să scriem tunători contra prafului care ne sufocă zilnic, dela ceasurile opt dimineața până la miezul nopții, chiar pe strada principală — Bulevardul Regele Ferdinand — pe „Corzo”, mă rog, unde neconținut alunecă limuzine elegante, lăsând în urma lor valuri de praf pe care le înghit pietonii. Pe „Corzo”, umblă și domni, prefect, primar — așa, mai rar, — minus d. chestor de poliție, care umblă numai cu mașina, și deci ne servește și dumnealui câteva gratuite „torente” de praf.

Puțină edilitate!

Fiindcă cetățenii acestui municipiu, uite, protestează, cu teribilă vehemență, somându-ne să scriem la gazetă, că „ce însemnează porcăria asta să înghitim noi atâta praf, cu chilo-gramele, când plătim Dumnezeu știe câte impozite la oraș?”

In numele cetățenilor orașului rugăm pe dl. primar să-și facă imediat datoria, dând ordin ca străzile principale să fie stropite cu apă în fiecare zi de trei ori: dimineața la 8 ceasuri, la amiază la 2 ceasuri și seara la 7 ceasuri. Există o răspundere, și pe cetățean nu-l interesează — nici n'are raison — să știe că un domn sau altul e direct vinovat de neglijențele acestea. Cetățeanul zice: domnul primar trebuie să facă.

Circulația, florile și cerșetorii

In fiecare oraș care se respectă, — cu ușor aer de metropolă, — există o arteră centrală, betonată, care străbate secțiunile dela gardă până în inima orașului. Această auto-stradă e permanent curată, lucie, fără gropi și hârtoape, udată Țalonată în punctele principale cu posturi de gardieni. Aici fac de serviciu gardieni, nu momâi. Oameni voinici, fercheși, odihniți, spontani în atitudinea de salut, cu informații clare și prompte. Semnalizează perfect circulația vehiculelor, știu

bine românește, să citească, să vorbească. Atunci — evident — suntem mândri, fiindcă aparențele fac o bună impresie. Rași, tunși, frezați, în uniformă curată și nouă, cu mănuși albe spălate curat.

Iată — strada și gardianul. Prima impresie când intri într'un oraș străin.

Dar nu ca la noi! Aici, fac serviciu pe stradă țoape — țărănoi care Ți-au vândut casa, pământul și tot ce-au avut, și cu banii au venit la oraș, ca să intre în poliție, să se facă domni, fugind de munca binecuvântată a câmpului!! Iată adevărul. Iar aici — cum spunea la o conferință scriitorul Ion Agărbiceanu, ținută la Oradea-Mare — „pronunță cuvinte pe cari nu le înțeleg, își lapadă postul, limba, obiceiurile și fac lucruri ciudate, imitând pe domni”.

Așa se și explică pentru ce, la ocaziuni solemne, gardienii sunt sgomotoși, brutali, zbiară la un consilier de curte, dă brânci numi colonel pensionar civile acuma, și nu știu cum să se comporte. Și nu vor ști niciodată.

Să se caute lacunele răului, racila desorganizării și se va vedea multe neisprăvite și puține bune.

Cu supărarea și cu încăpățănarea nu se face nimic. Ci verificând și constatând: actualul personal de poliție din exterior nu corespunde vieții cetățene metropolei acesteia din sec. XX.

Și în coloanele ziarelor ne vom mai întâlni cu aceste chestiuni. Ceva era să uităm: în Strada Moldova — un drum lung până la vii — dincolo de podul peste care trece linia ferată Ciucea-Cluj, deși există lumină electrică — notăm: strada este locuită pe ambele versante de lume destul de bună, — până dincolo de No. 105, — o bucată destul de lungă — nu staționează nici un gardian. Te poate ucide în drum hoții, te pot desbrăca, poți zbiera disperat, — nimeni n'au de, nu vede, în puterea nopții, nenorocirea.

Dealțul s'au întâmplat, adeseori, asemenea atacuri, însă poliția nici până azi n'a pus un gardian în post, dincoace de podul CFR. Pentru ce? Fiindcă, ne afirmă un gardian — anul trecut — ziua stăm aici, iar noaptea trecem „allan”, pe strada cealaltă, unde locuiește dl. procuror culare.

Locuitorii aceștia n'au dreptul la apărare?

Abundența florilor și atacul cerșetorilor

Dacă mergi pe stradă, — nu chestor de poliție — simplu

particular, indiferent dacă însoțești pe cineva — intrând apoi într'un local: cofetărie, cafenea, restaurant, etc. — ești atacat pur și simplu de florărese — un cerșetorism obrasnic și înrădăcinat — obligându-te literalmente, mai ales când însoțești pe cineva, să bagi mâna în buzunar și cerând — seara, la un restaurant adevărate prețuri de spoliat: 80 de lei, 90 de lei, 60 de lei, pentru un buchețel mititel de flori.

Faptul că — eventual — nu ești singur — și, în acelaș timp florăresele Ți-le împune, Ți-le vără în ochi, te obligă să cumperi. După alte zece minute, scena se repetă: mai tenace, mai melodramatic, încât ești nevoit iar să te scormonești, în chimir și tot așa de 3—4 ori, oriunde intri.

Intrebăm poliția: au aceste femei — obrasnice, întărim — permisiunea de a intra câte cinci-sease întrun local, moleștând lumea?

Au aprobarea toate florăresele din oraș să te atace, cu voce să fără voie?

Căci: la fiecare colț de stradă, pe Bulev. Regele Ferdinand și în P. Unirii, te întâmpină cu buchețelul de flori! Aceaș poveste se repetă cu cerșetorii: la colțurile străzilor, de lângă tribunal, din strada Avram Iancu, etc.

Toate aceste neajunsuri trebuie odată curmate de către cei cari ocupă posturile de răspundere.

Situația aceasta penibilă nu face cinste orașului, dar cu atât mai puțin, celor ce-l conduc.

PAUL MIRCEA

Oficialitate senilă

(Urmare din pag. I-a)

In consecință, „Asociația Zlariștilor și Publiciștilor Români din Arad”, conștiință de misiunea sa, are datoria de a nu se lăsa influențată de senilității oficiali și pesimiști ca un clapon într'un coteț cu găini, ci să meargă pe linia sa înlăturând toate obstacolele ridicate de interesați sau oameni de rea credință.

TH. RECULESCU

Centrala reuniunilor de meseriași, comercianți, industriași și muncitori români din România cu sediul în Cluj

cu onoare Vă invită la al 3-lea Congres General sub înaltul patronaj al P. S. Sale Dr. Andrei Magieru, Episcop al Aradului, prof. Alexandru Lapadatu, Ministrul cultelor și artelor, Dr. Valer Pop, Ministrul justiției și Dr. Valer Roman, Subsecretar de Stat la Ministerul Muncii, care se va ține la Arad în ziua de Duminecă 31 Maiu 1936, în sala Palatului Cultural, cu următorul program (31 Mai 1936):

1. La ora 7.09 primirea la gară a oaspeților dinspre București și Ardeal.
 2. La ora 8. Adunarea la sediul Asociațiunii Arad-Pădurița Orașului (conscrierea delegaților și membrilor, apoi anunțarea la masa comună).
 3. La ora 8.30. Ședința Comitetului Centralei la sediul Asociațiunii.
 4. La ora 10. Incolonarea, și în frunte cu Muzica și Drapel participarea la Serviciul Divin.
 5. La ora 11.30. Ședința festivă a Congresului în sala Palatului Cultural.
 - a) Salutul d-lui I. Stănilă, președ. Asociațiunii din Arad.
 - b) Constituirea Congresului.
 - c) Cuvântul d-lui Dr. Aug. Rațiu, președintele Centralei.
 - d) Cuvântul Patronilor.
 - e) Salutul Autorităților și al Reuniunilor participante (vorbitorii se vor înscrie la secretar).
 - f) Telegramele de expediat.
 6. La ora 13. Masa Comună.
 7. La ora 16. Ședința a II a Congresului.
 - a) Raportul secretarului Centralei Șt. Penes.
 - b) Legea pentru pregătirea profesională.
 - c) Motiunea.
 - d) Eventuale propuneri și fixarea proximalului congres.
 - e) Inchiderea Congresului.
 8. La ora 21. Concert la Teatrul Comunal.
- Cluj, la 20 Aprilie 1936.
Dr. Aug. Rațiu, preș. Șt. Penes, secr.

„Libertatea“

A reapărut vechea gazetă de luptă națională „Libertatea” a părintelui protopop Ioan Moța dela Orăștie.

Salutăm cu multă bucurie această gazetă care a contribuit așa de mult la redestep-tarea conștiinței naționale a românilor robiți și o recomandăm cu căldură tuturor cititorilor noștri.

„Libertatea” continuă lupta națională pentru binele poporului român, dar acum nu numai în contra cutropitorilor de eri — ungerii — ci și în contra celor de azi și cari sunt mult mai periculoși — jidovii.

Apare săptămânal, Joia.

Se poate cere dela: d. Ion I. Moța, Calea Victoriei 63, București I.

Abonamentul anual 120 lei.

„DACIA ROMÂNIA“

Societate de Asigurare

Reprezentanța Oradea:

DEUTSCH

Str. Rimanoczi 2.

Sfințirea crucei martirilor arădani

— Legionarii au dat onorul martirilor —

ASPECTE

Aradul a petrecut o zi înălțătoare. 30 mii de săteni din județ au venit Duminecă să-și plece frunțile în fața Crucii ridicate pentru comemorarea celor 90 de martiri din jurul Aradului, uciși mișește de bandele lui Kun Bela.

Sătenii și orășenii au ascultat respectuoși cuvintele înțelepte ale P. S. Sale Episcopul Aradului, ale d-lui Stelian Popescu, directorul ziarului „Universul”, ale marelui luptător naționalist dr. Ioan Suciu, ale d-lui Ascaniu Crisan, directorul liceului „Moise Nicoară” și ale d-lui dr. Ioan Lupas, profesor universitar.

Ceace însă, a impresionat mai adânc pe românii veniți la Arad, a fost defilarea și onorul dat de organizația partidului legal „Totul pentru Țară”.

Aceștia — după terminarea programului — în număr impunător au defilat în fața Crucii și au dat onorul cu mâna dreaptă ridicată, după care s'au îndreptat, cântând marsuri legionare, spre gară într-o ordine și disciplină impresionantă.

Când vezi atâta ordine, disciplină, solidaritate, nu poți decât să dorești cât mai apropiată ziua în care acești bravi flăcăi vor ajunge să-și vadă idealul împlinit și care ideal este al tuturor bunilor români.

T. HED.

Încă din zorii zilei au început să sosească țărani din județ și să se încoloneze în piața Catedralei.

În Sfântă Catedrală s'a oficiat la orele 9 un serviciu religios, după care P. S. Sa Andrei, însoțit de întreg clerul și de reprezentanții autorităților a plecat în fruntea procesiunii până la locul din fața stației electrice, unde este ridicat monumentul.

10 Mai, d. Primar și presa

ORADEA, 15. — Cu ocazia festivităților care au avut loc la 10 Mai, am constatat cu mare surprindere lipsa unei organizări din partea municipiului. Vom scrie astfel, ca să audă și domnul primar Vasile Bleda.

La 10 Mai a fost o foarte mare aglomerație de lume, majoritatea români. Toată această majoritate de români a trebuit să stea ore întregi în picioare pentruca să poată vedea defilarea armatei. Lumea ședea în picioare, oamenii erau ticsiți, înghesuți ca sardele și admonestați în fiecare minută de către organele poliției care „făceau ordine”.

Și pentru acest motiv am asistat la buseculade, pertractări și... trimiteri la origine, cu caturi și parapeturi.

Toate aceste nereguli s'au petrecut din cauză că domniile aceia dela Primărie care au fost încredințați cu amenajarea tribunelor, au lăsat foarte mult de dorit. Fiindcă:

a) Tribunalele erau insuficiente, neîncăpătoare miilor de asistenți.

b) Tribunalele nu erau marcate cu fi-

Aici, P. S. Sa, înconjurat de un sobor de 40 preoți, a sfințit monumentul. Răspunsurile au fost date de corul „Armonia”.

P. S. Sa Andrei, a ținut apoi o frumoasă cuvântare, arătând datoria noastră de-a cinste deapaură memoria martirilor arădani, cari s'au jertfit în locul nostru.

Dl. Stelian Popescu, dir. ziarului „Universul” și președintele Ligei Antirevizioniste, a încredințat pe arădani că ei nu sunt singuri în a sta de veghe pentru apărarea drepturilor românești, ci întreaga suflare românească este alături de ei.

Dl. prof. Lupas, președintele pentru Ardeal al Ligei Antirevizioniste, vorbește despre luptele naționaliste din Ardeal și despre drepturile noastre pe aceste plăuri.

Dl. dr. Ion Suciu, vechiul luptător naționalist, ține o însuflețită cuvântare.

Dl. Ascaniu Crisan, vorbește în numele asociațiilor culturale din Arad.

D. dr. Colloiu, primarul orașului, ia în primire monumentul.

După fiecare cuvântare, miile de români cari au ocupat întreaga piață din jurul monumentului, au aplaudat îndelung, iar corurile: „Armonia”, „Doina Crișanei” și „Corul Învățătorilor” au cântat imnuri naționale.

După festivitate, clerul, autoritățile și publicul s'au încolonat și în sunetele muzicii poliției, s'au reîntors la Catedrală.

După masă la palatul cultural, au conferențiat: P. S. Sa Andrei, care a fost declarat președinte de onoare al Ligei Antirevizioniste pentru Ardeal, d. prof. Lupas, d. Stelian Popescu, d. dr. Aron Petruțiu și d. Aurel Goci-man, secretarul Ligei Antirevizioniste din Ardeal.

teră: A, B, C, etc., ca respectivul, cu biletul marcat, să știe în care tribună să urce.

c) Presa nu a avut o tribună a ei, în care să participe reprezentanții tuturor ziarelor, invitați de către municipiu, prin bilete. În schimb în celelalte tribune au intrat și aleși și ne-aleși.

Pentru aceste motive, sperăm că domnul primar Vasile Bleda va dispune ca în ziua de 8 Iunie 1936, — ziua Restaurăției — tribunele să fie largi, ospitaliere și să nu mai fie publicul îmbrâncit cu forța și molestat.

Am auzit că tribunele — așa cum au fost — au costat Primăria 27.000 lei — celiți: douăzeci și șapte de mii lei — și vrem să aflăm dacă dl. primar Vasile Bleda va mai fi obligat la 8 Iunie să semneze o nouă ordonanță pentru 27.000 lei, când, la 10 Mai, invitații oficiali, erau respinși vehement, cu biletul în mână, de poliștii foarte îndârjiți ai d-lui chestor Popovici, fiindcă — notați bine — „nu mai sunt locuri”.

VIATA SPORTIVA

România-Grecia 5:2 (2:1)

Echipa României s'a comportat bine, iar rezultatul a fost meritat pe drept.

În prima repriză, Schwartz reușește să deschidă scorul, printr'o lovitură bine plasată (1:0).

După câteva minute, Wikelik III egalează (1:1), pentruca spre sfârșitul reprizei Bodola înscrie cel de al doilea punct pentru România (2:0).

După pauză, grecii încep să devie periculoși. Totuși, apărarea echipei românești nu se in-

timidează.

În m. 28, Szaniszlo trimite în Ciolac, acesta deschide Schwartz care înscrie din nou (3:1).

În m. 30, Ciolac deschide Dobai, care marcează prin bomba (4:1).

În m. 35, grecii fac o tură fortă și înscriu prin Simoni (4:2).

În m. 40, Dobai centru frumos, iar Bodola stabilește scorul la (5:2).

Arbitru: Bauwers, Germania

Crișana-Gloria 6:1 (3:0)

ORADEA. — Publicul din Oradea a dat dovadă că este ne-sportiv. Prin terorizarea jucătorilor gloriști și a arbitrilor, s'a ajuns la victoria Crișanei.

Arbitrul Ritter din Timișoara, a acordat trei goaluri din ofsida.

În m. 7, Cionca deschide pe Lengyel care marchează (1:0).

În m. 13, Boesa ridică scorul la 2:0.

În m. 37, Cionca înscrie un punct (3:0).

În m. 41, Mercea marcează un punct pe care arbitrul îl acordă.

După pauză, Baratky și V. (2) ridică scorul la 6, iar Mercea înscrie singurul punct pentru Gloria.

Amefa-CAO 4:0 (0:0)

Amefa: Szadovszki — Kovacs, Csajka — Szurdy, Szabo, Klein — Cucula, Leb, Perneki, Feraru, Bătrân.

CAO: David — Bartha, Sarkadi — Borbely, Spielmann, Feuerstein — Smilovits, Szika, Matei, Mosko, Cocis.

Muncitorii arădani au avut o mare șansă contra atleticii orădani.

După ce în primele 45 minute echipele erau de forță egale, după pauză Amefa a reușit să marcheze de 4 ori prin Bătrân (2), Perneki și un goal a

fost marcat de Borbely în propria poartă.

Clasamentul Diviziei I

Ripensia	18	11	4	3	50
AMEFA	18	9	5	4	29
Gloria	18	9	2	7	40
CAO	17	8	4	5	30
Juventus	16	7	3	6	33
Venus	16	6	5	5	34
Chinezul	19	7	2	10	37
Crișana	18	6	3	9	38
Victoria	18	6	3	9	32
CFR	17	7	0	10	37
Un-Tricolor	16	5	4	7	39
Universitatea	17	5	1	11	23

Regenerarea „Crișanei”

ORADEA. — Articolul nostru recent „Salvați Crișana”, a fost de natură să îmbărbăteze conducerea „Crișanei”, care, în actualul stadiu, purcede la opera rapidă de adeverată regenerare a clubului.

În planul de reorganizare, s'au luat dispoziții precise:

a) Echipa de football va fi reînviată cu noi elemente de valoare achiziționate din marile centre sportive din țară.

b) Jucătorii vor fi puși în posesiunea drepturilor lor, cu salarii curente, încurajări și mici favoruri — meritale.

c) Clubul căminului va fi instalat în celele acestea în localul său propriu, în grădina de vară.

d) O mare inițiativă concretă de solidarizare a tuturor românilor, va strănge într'un nădușcă toată societatea românilor orădeni.

e) Se va transa definitiv echipei bugetară a clubului, pentru independent cu desăvârșire în acțiunile.

E vrednic de amintit, cu această ocazie, aportul și concursul deosebit depus de către Prefectul județului, domnul doctor I. Picu Băncelă, în revivificarea viciului românismului, pentruca hotarul apusean, să avem un sportiv puternic și organizat.

PAUL M.

A apărut

almanahul orașului

și județului Arad

care cuprinde peste 14 mii de date și reșe din localitate și ju-